

LÜCKERATH-ROVERS

FOTO: MICHEL CAMPFENS, HAARLEM

registreren. Ondertussen kijken andere instellingen, zoals verzekeringsmaatschappijen, likkebaardend naar de waardevolle gegevensbestanden van woningcorporaties.

Haast geboden

Woningcorporaties hebben bij de uitoefening van hun werk steeds meer gegevens van huurders nodig. Dat brengt toenemende risico's voor de privacy van deze huurders met zich mee. Om hieraan het hoofd te bieden, moet dit onderwerp op de bestuursagenda's van de corporaties komen. Daarbij is haast geboden. Het gebrek aan aandacht voor privacybescherming en de hier geschetste ontwikkelingen vergroten de kans op privacyschendingen van huurders. En daarmee ook het risico dat deze in de openbaarheid komen.

Ruud Kerssens is tevens lid van de BDO Branchegroep woningcorporaties.

Maar liefst 40 procent van de grote woningcorporaties sloot 2009 af met verlies, zo viel onlangs te lezen in het Financieele Dagblad. De best presterende corporatie is de Alliantie, die in 2009 'haar ambitie herijkte'. Eind 2009 bestond de raad van commissarissen (RvC) van de Alliantie voor de helft uit vrouwen. Toeval? Zowel het 'herijken' als het aandeel vrouwen in de raad duidt op de afwezigheid van groepsdenken en tunnelvisie, de voornaamste oorzaken van de financiële crisis. Een optimale RvC bestaat uit een mix van commissarissen met verschillende expertises, achtergronden en ervaringen. Net als in andere sectoren is de groep toezichthouders bij woningcorporaties echter nogal homogeen van samenstelling. De gemiddelde toezichthouder bij een corporatie is 59 jaar oud, een man (85 procent) en hoogopgeleid, zo blijkt uit ons Nationaal Commissarissen Onderzoek 2009.

Een homogene groep is geneigd tot (onbewust) groepsdenken en een tunnelvisie. [Bij groepsdenken is het zoeken naar unanimititeit belangrijker dan het overwegen van alle beschikbare alternatieven.](#) Beslissingen zijn daardoor vaak gebaseerd op onvolledige gegevens en worden genomen zonder evaluatie van alle alternatieven én risico's. De illusie van onkwetsbaarheid, collectieve rationalisatie, overmatige stereotypering en druk op overeenstemming zijn kenmerken van dergelijk groepsdenken. Deze tunnelvisie is een bedreiging voor de onafhankelijke, open en kritische blik die een RvC nodig heeft om toezicht te kunnen houden op het bestuur. Het bespreken van meerdere perspectieven en alternatieven kost tijd en kan leiden tot vertraging in de besluitvorming of tot een sneller verloop van commissarissen als gevolg van eventuele onenigheid. Maar het negeren ervan is een groter risico.

Groepsdenken is een onbewust proces dat óók de selectie van nieuwe leden van de groep beïnvloedt. Nog steeds blijkt dat 58 procent van de commissarissen via het eigen netwerk (waaronder coöptatie) aan zijn of haar commissariaat is gekomen. Zoek daarom commissarissen buiten het geëigende netwerk, eventueel met behulp van specialisten. Zo voorkom je het aantrekken van te veel dezelfde soort mensen en benut je de voordelen van een diverse raad.

Dr. Mijntje Lückerath-Rovers is universitair hoofddocent aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, bestuurslid van het Erasmus Instituut Toezicht & Compliance en commissaris bij de ASN Beleggingsfondsen NV.

Op www.toezichtencompliance.nl meer informatie over het commissarissenonderzoek.